

ΙΣΤΟ(ΠΑΡΑ)ΛΟΓΙΟΝ
blogspot.com

Το κλισέ και ο καθημερινός κίνδυνος

Το ερώτημα που προκύπτει διαβάζοντας βιβλία σαν το «Παιδί 44» (Πατάκης) του Tom Rob Smith (1979) είναι γιατί όσες ιστορίες αναφέρονται στη Σοβιετική Ένωση, ρητά ή αλληγορικά, έχουν να κάνουν με την κατάσταση του κράτους, των αρχών του, αλλά και με τον συνεπαγόμενο φόβο που προκαλούν. Όλο αυτό παλεύει ο νεαρός συγγραφέας να διαχειριστεί, με αφορμή δύο δολοφονίες παιδιών, τις οποίες οι κρατικές αρχές θέλουν να αποκρύψουν.

Αυτό είναι που ωθεί τον Λέο Ντεμίντοφ, πιστό αξιωματικό του καθεστώτος, ν' αμφιβάλλει για τις εντολές που λαμβάνει απ' το Υπουργείο Κρατικής Ασφάλειας (!), ώστε το θέμα να κλείσει. Οι ιθύνοντες του κράτους και του Κόμματος το μυρίζονται αυτό και του κάνουν, με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο, τη ζωή δύσκολη - μέχρι και στην εξορία τον στέλνουν, όπου εκεί συντελείται ο δεύτερος φόνος παιδιού.

Το προφανές είναι ότι ο Smith διατηρεί αυτό ως την εύκολη επιλογή για να ξετυλίξει τη γρήγορη και σαν σφαίρα αφήγησή του, που μεταδίδεται ατόφια απ' τη μεταφράστρια Ουρανία Παπακωνσταντοπούλου. Οι διάλογοι κινούνται στο ίδιο επίπεδο και η περιγραφή και η εξέλιξη της ιστορίας φανερώνει τη δεινότητα του συγγραφέα να εξιστορεί την επικρατούσα τρομοκρατία με γλώσσα τρομοκρατημένη και τη λύση των υποθέσεων με καταγιγιστικές επιλογές.

Δεν μπορεί κανείς να παραβλέψει βέβαια, εκτός απ' το επιλεκθές, διαρκώς επαναλαμβανόμενο απ' τη λογοτεχνία θέμα της δικτατορίας και της αντίδρασης, υπάρχουν και σε αρκετά σημεία αναφορές και περιγραφές που παρουσιάζονται μ' έναν τρόπο, ας πούμε, κλισέ.

Τόσο κλισέ όμως όσο μπορεί να είναι η ζωή σε ανάλογες περιπτώσεις. Τόσο χλιοειπωμένα είναι μερικά πράγματα όσο συνεχώς γίνονται και ξαναγίνονται ανάλογα στην παγκόσμια καθημερινότητα.

Είναι η μοναξιά της αντίστασης πάντως που απομένει σ' αυτό το βιβλίο. Η μοναξιά μιας ζωής που θέλει να παλέψει για την αλήθεια (της). Κι αυτό κλισέ ακούγεται. Όσο κλισέ παραμένει η ζωή μας που την έχουμε παρατήσει κάπου, κάπως, κάποτε...

istoparalogion.avgi@gmail.com